

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 7. studenoga 2017.
(OR. en)

14511/17

ENV 953
IND 324
PROCIV 103

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavni tajnik Europske komisije,
potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Datum primitka: 16. studenoga 2017.

Za: g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

Predmet: Izvješće Komisije
Izvješće o primjeni Direktive 96/82/EZ o kontroli opasnosti od teških
nesreća koje uključuju opasne tvari u državama članicama za razdoblje
2012. – 2014.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2017) 665 final.

Priloženo: COM(2017) 665 final

Bruxelles, 16.11.2017.
COM(2017) 665 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

Izvješće o primjeni Direktive 96/82/EZ o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari u državama članicama za razdoblje 2012. – 2014.

Izvešće Komisije

IZVJEŠĆE O PRIMJENI DIREKTIVE 96/82/EZ O KONTROLI OPASNOSTI OD TEŠKIH NESREĆA KOJE UKLJUČUJU OPASNE TVARI U DRŽAVAMA ČLANICAMA ZA RAZDOBLJE 2012. – 2014.

Sadržaj

1. UVOD	2
2. SAŽETAK IZVJEŠĆA DRŽAVA ČLANICA.....	3
2.1. Broj objekata	4
2.2. Mjere upravljanja rizikom	5
2.2.1. Priprema vanjskih planova u slučaju opasnosti.....	6
2.2.2. Ispitivanje i pregled vanjskih planova u slučaju opasnosti	7
2.2.3. Informiranje javnosti	8
2.3. Inspeksijski nadzor.....	9
3. STATISTIČKI PODACI O TEŠKIM NESREĆAMA DOBIVENI IZ BAZE EMARS	12
4. ZAKLJUČCI I DALJNI KORACI.....	15

1. UVOD

Teške nesreće koje uključuju opasne tvari znatna su prijetnja ljudima i okolišu. Takve nesreće uzrokuju i znatne gospodarske gubitke i ometaju održivi rast. Istovremeno je upotreba velike količine opasnih tvari neizbježna u određenim sektorima industrije koji su ključni za suvremeno industrijalizirano društvo. Kako bi se smanjili povezani rizici, potrebne su mjere za sprječavanje teških nesreća te je potrebno osigurati primjerenu pripravnost i odgovor ako do takvih nesreća ipak dođe.

Direktivom Vijeća 96/82/EZ¹ o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari („Direktiva Seveso II”) pruža se relevantan okvir za mjere upravljanja

¹ Direktiva 96/82/EZ, SL L 10, 14.1.1997., str. 13.; izmijenjena Direktivom 2003/105/EZ, SL L 345, 31.12.2003., str. 97.

rizikom kako bi se spriječile teške nesreće i ograničile njihove posljedice. Direktiva Seveso II u međuvremenu je zamijenjena Direktivom 2012/18/EU² („Direktiva Seveso III”) koju su države članice morale prenijeti do 31. svibnja 2015.

Na temelju članka 19. stavka 4. Direktive Seveso II države članice dostavljaju Komisiji trogodišnje izvješće o provedbi te Direktive. Komisija objavljuje sažetak tih informacija svake tri godine. U ovom se izvješću prvenstveno daje taj sažetak za razdoblje 2012. – 2014. Osim toga, zamjenom Direktive Seveso II Direktivom Seveso III predviđa se i prilika za procjenu ne samo posljednjeg izvještajnog razdoblja, već i ukupnog napretka ostvarenog za vrijeme primjene Direktive Seveso II.

U poglavlju 2. ovog izvješća daje se sažetak informacija koje su dostavile države članice na osnovi upitnika³ koji je bio usmjeren na prethodno utvrđena problematična područja. Cilj je tog sažetka procijeniti razinu provedbe i utvrditi sve nedostatke koje treba riješiti. U poglavlju 3. to je dopunjeno podacima o nesrećama koji su dobiveni analizom baze podataka eMARS⁴, kojom upravlja Ured za opasnost od velikih nesreća Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije, na temelju informacija koje su dostavile države članice. U poglavlju 4. slijede zaključci i daljnji koraci.

Kao i za prethodne procjene, Komisija je analizu izvješća koja su dostavile države članice te ostalih relevantnih podataka povjerala vanjskom pružatelju usluga. Studija koju je proveo ugovaratelj dostupna je u trgovini EU Bookshop⁵ i u njoj se nalazi detaljna analiza dostavljenih informacija, uključujući analizu za svaku državu članicu i ostale informacije.

Potpuni doprinos svih 28 država članica i dobrovoljni prilog Norveške te upitnik, prethodna izvješća za razdoblja 2000. – 2002.⁶, 2003. – 2005.⁷, 2006. – 2008.⁸ i 2009. – 2011.⁹ dostupni su na internetskoj platformi CIRCABC¹⁰.

² Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ, SL L 197, 24.7.2012., str. 1.–37.

³ Dokument C(2011) 4598 final, Provedbena odluka Komisije od 30.6.2011.

⁴ Sustav za izvješćivanje o teškim nesrećama (<https://emars.jrc.ec.europa.eu>)

⁵ <http://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/26c9aa63-523e-11e7-a5ca-01aa75ed71a1>

⁶ Dokument C(2004) 3335.

⁷ Dokument C(2007) 3842.

⁸ Dokument C(2010) 5422 final.

⁹ Dokument C(2013) 4035 final.

¹⁰ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4cc9ca17-0920-4d8a-8796-6ffa170612b7>

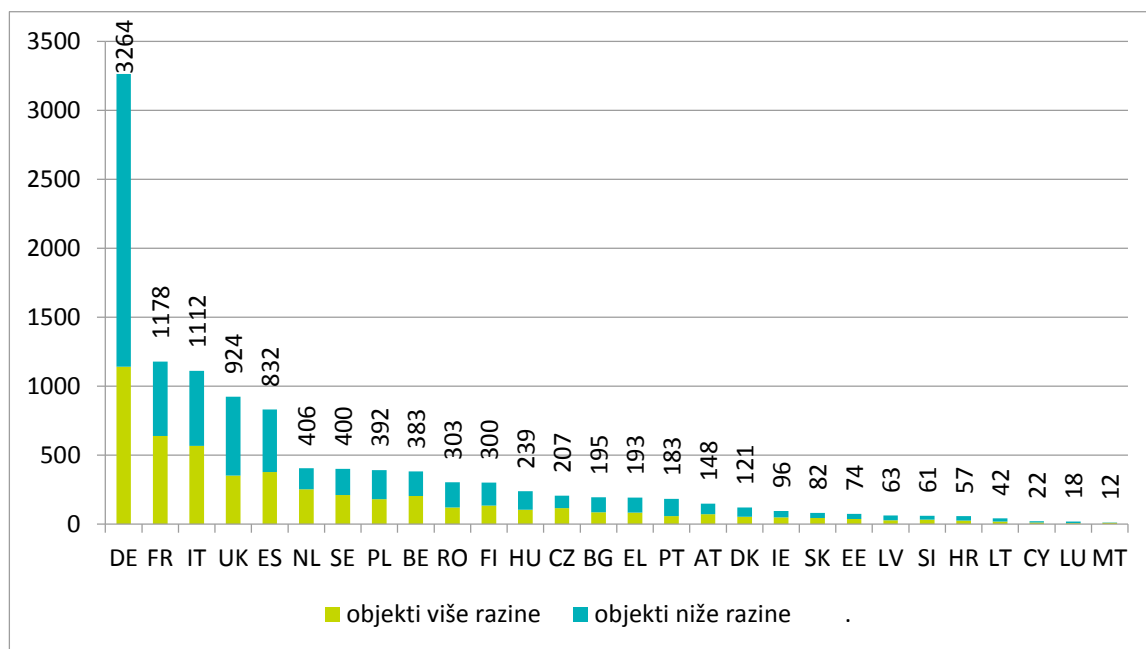
2. SAŽETAK IZVJEŠĆA DRŽAVA ČLANICA

Svih 28 država članica podnijelo je svoja trogodišnja izvješća Europskoj komisiji.

2.1. Broj objekata¹¹

Države članice izvijestile su da se ukupno 11 297 objekata nalazi unutar područja primjene Direktive Seveso II. To je 983 objekta više nego 2011. (10 314 objekata), a većina su objekti niže razine (756), dok su ostali objekti više razine (227). Iako su gotovo sve države članice izvijestile o povećanju broja objekata, znatan je udio tog povećanja zabilježen u Njemačkoj (+ 859 objekata). Iz dostupnih podataka nije jasno zašto je došlo do povećanja (mogući su razlozi, na primjer, gospodarsko širenje, bolja provedba ili strože razvrstavanje opasnih tvari).

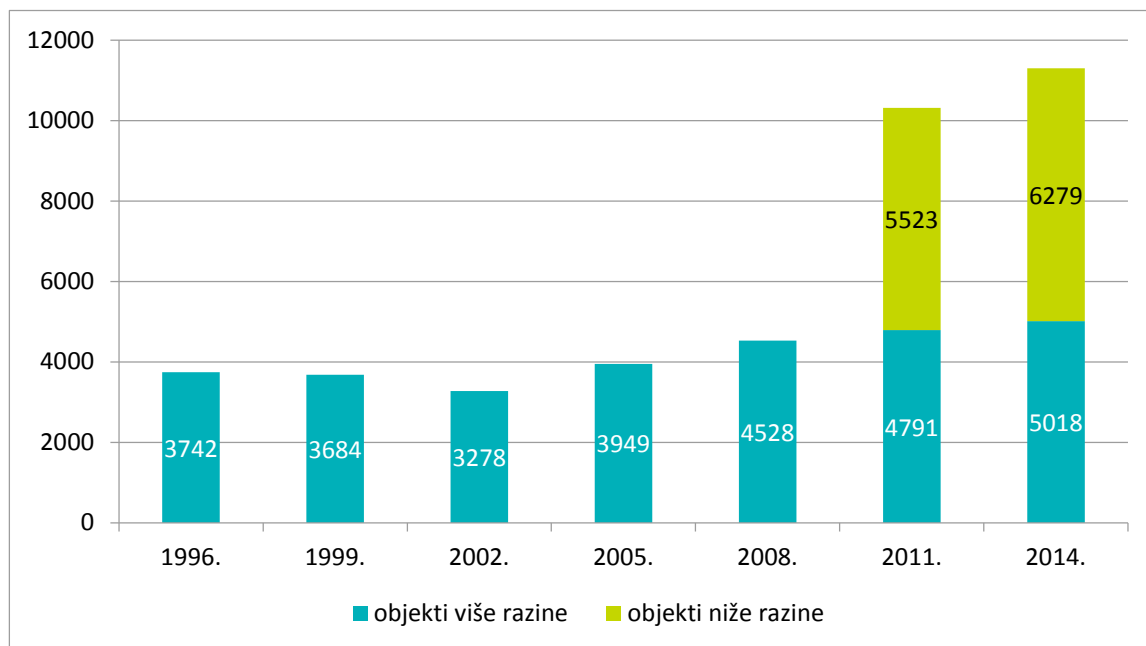
Slika 1.: Broj objekata obuhvaćenih Direktivom Seveso 2014.

Kako je prikazano na slici 2., može se primijetiti polagano, ali stalno povećanje broja objekata obuhvaćenih Direktivom. To se mora promatrati u kontekstu triju krugova proširenja tijekom tog razdoblja (2004., 2007. i 2013.), u kojima se stalno povećavalo znanje o opasnim tvarima te su se poboljšavali gospodarski rast i provedba. O podacima o objektima niže razine izvješćivalo se samo od izvještajnog razdoblja 2009. – 2011.

¹¹ Na osnovi izvješća država članica.

Slika 2.: Razvoj broja prijavljenih objekata¹²

Od 48 djelatnosti koje se upotrebljavaju za kategorizaciju objekata obuhvaćenih Direktivom Seveso, gotovo 40 % objekata obavlja četiri djelatnosti:

- (1) kemikalije u općoj uporabi (763 objekta = 12,3 %);
- (2) skladištenje goriva (650 objekata = 10,5 %);
- (3) trgovina na veliko i malo (553 objekta = 8,9 %);
- (4) proizvodnja, punjenje i distribucija ukapljenog naftnog plina (465 objekata = 7,5 %).

2.2. Mjere upravljanja rizikom

Priprema izvješća o sigurnosti (što uključuje i provođenje procjene rizika), planovi u slučaju opasnosti za objekte više razine te mjere za informiranje javnosti i inspekcijski nadzor ključni su stupovi prevencije i pripravnosti na teške nesreće.

Ranijim procjenama primjene Direktive Seveso II nisu utvrđeni sustavni nedostaci gospodarskih subjekata u pripremi izvješća o sigurnosti i unutarnjih planova u slučaju opasnosti. Stoga to pitanje više nije bilo uvršteno u upitnik tijekom izvještajnog razdoblja 2011. – 2014.

Direktivom Seveso II nadležnim se tijelima nameću određene obveze, a najvažnije su: pregled izvješća o sigurnosti i priopćavanje njihovih zaključaka gospodarskom subjektu, izrada vanjskih planova u slučaju opasnosti, osiguranje da su osobe koje bi mogla

¹² Podaci iz 1996. i 1999. nisu potpuno usporedivi zbog različitih definicija objekata i postrojenja. O nekoliko postrojenja u istom objektu možda je izvješćivano pojedinačno, čime se može objasniti prividno smanjenje 2002. godine.

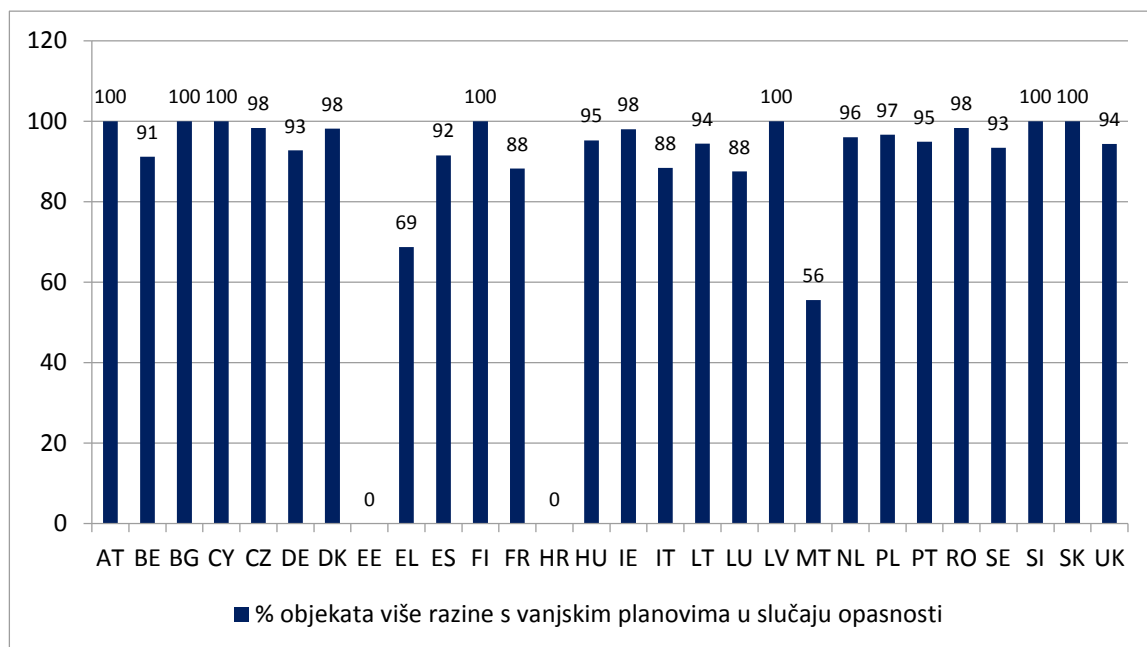
pogoditi teška nesreća obaviještene o mjerama sigurnosti, provođenje inspekcijskog nadzora, utvrđivanje skupina objekata kod kojih se može javiti domino-efekt te uzimanje u obzir implikacija opasnosti od teških nesreća na planiranje upotrebe zemljišta.

2.2.1. Priprema vanjskih planova u slučaju opasnosti

Vanjske planove u slučaju opasnosti moraju pripremiti tijela nadležna za objekte više razine. Ti su planovi važni kako bi omogućili brz i koordiniran odgovor na teške nesreće te imaju ključnu ulogu u smanjenju njihovih učinaka.

Većina država članica ostvarila je u posljednjim izvještajnim razdobljima znatan napredak u osiguranju izrade vanjskih planova u slučaju opasnosti, ali u prosjeku nije ostvaren daljnji napredak u usporedbi s posljednjim izvještajnim razdobljem. Do kraja izvještajnog razdoblja 407¹³ objekata više razine nije bilo obuhvaćeno vanjskim planom u slučaju opasnosti, što čini 8 % ukupnog broja objekata više razine na razini EU-a (2010.: 7 %).

Slika 3.: Objekti više razine s vanjskim planovima u slučaju opasnosti

Mogu postojati opravdani razlozi zbog kojih nije dostupan vanjski plan u slučaju opasnosti, na primjer u slučaju novih objekata ili ako je došlo do velikih promjena neposredno prije kraja izvještajnog razdoblja. Međutim, nekoliko država članica izvijestilo je o iznimno velikom udjelu objekata (tj. iznad prosječnih 8 %) bez vanjskih planova u slučaju opasnosti.

U slučajevima malog broja vanjskih planova u slučaju opasnosti razlozi su se znatno razlikovali. Jedna država članica navela je da šest njezinih regionalnih tijela nije donijelo vanjske planove u slučaju opasnosti. Međutim, nije bilo naznaka o tome na koliko od njezinih 25 objekata to utječe pa nije bilo moguće kvantificirati podatke. Druga država

¹³ Ti podaci ne uključuju 187 objekata za koje su nadležna tijela odlučila da nije potreban vanjski plan u slučaju opasnosti u skladu s člankom 11. stavkom 6. Direktive Seveso II.

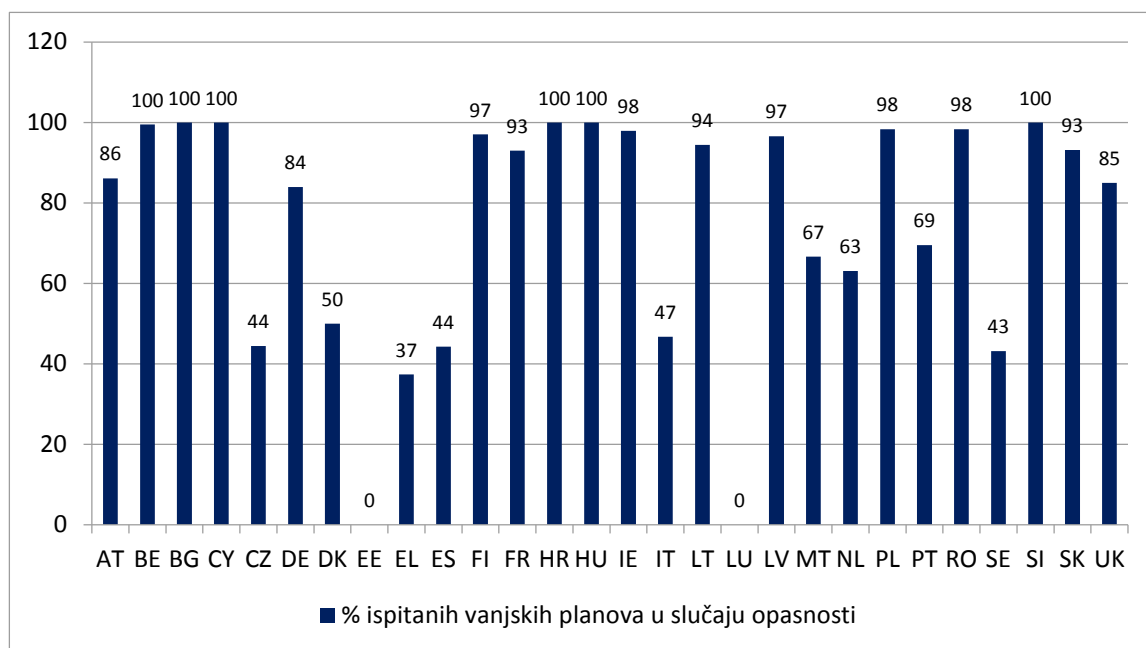
članica navela je da je razvijen jedinstveni vanjski plan u slučaju opasnosti za cijelu zemlju koji nije specifičan za svaku lokaciju, a iz dostavljenih informacija nije bilo jasno kako je plan ispitan. U daljnjem postupanju Komisije ta je država članica navela da se u međuvremenu stanje promijenilo i da su pojedinačni vanjski planovi izrađeni i ispitani nakon 2014.

2.2.2. Ispitivanje i pregled vanjskih planova u slučaju opasnosti

Vanjski planovi u slučaju opasnosti moraju se pregledavati i ispitivati u razmacima od najviše tri godine. Zastario i neispitan vanjski plan mogao bi biti smrtonosan u slučaju opasnosti.

Države članice općenito su tijekom posljednjih izvještajnih razdoblja ostvarile određeni napredak pri osiguravanju ispitivanja vanjskih planova u slučaju opasnosti, ali u prosjeku nije ostvaren znatan napredak u usporedbi s prethodnim izvještajnim razdobljem, iako su prisutne velike fluktuacije. U izvještajnom razdoblju 2006. – 2008. pregledano je i ispitano 60 % planova za objekte više razine. U razdoblju 2009. – 2011. taj se udio povećao na 73 % i dosegnuo 75 % do kraja 2014. Čini se da to pokazuje da države članice postaju učinkovitije u ispitivanju vanjskih planova u slučaju opasnosti, ali još su potrebni veliki naponi kako bi se dosegnuo cilj od 100 %.

Slika 4.: Vanjski planovi u slučaju opasnosti ispitani u razdoblju 2012. – 2014.¹⁴

Nekoliko država članica izvijestilo je o iznimno velikom udjelu vanjskih planova u slučaju opasnosti koji nisu ispitani, određene države članice uspjele su ispitati većinu planova u slučaju opasnosti ili su bar znatno poboljšale stopu ispitivanja, a nekoliko država članica nije ostvarilo znatan napredak.

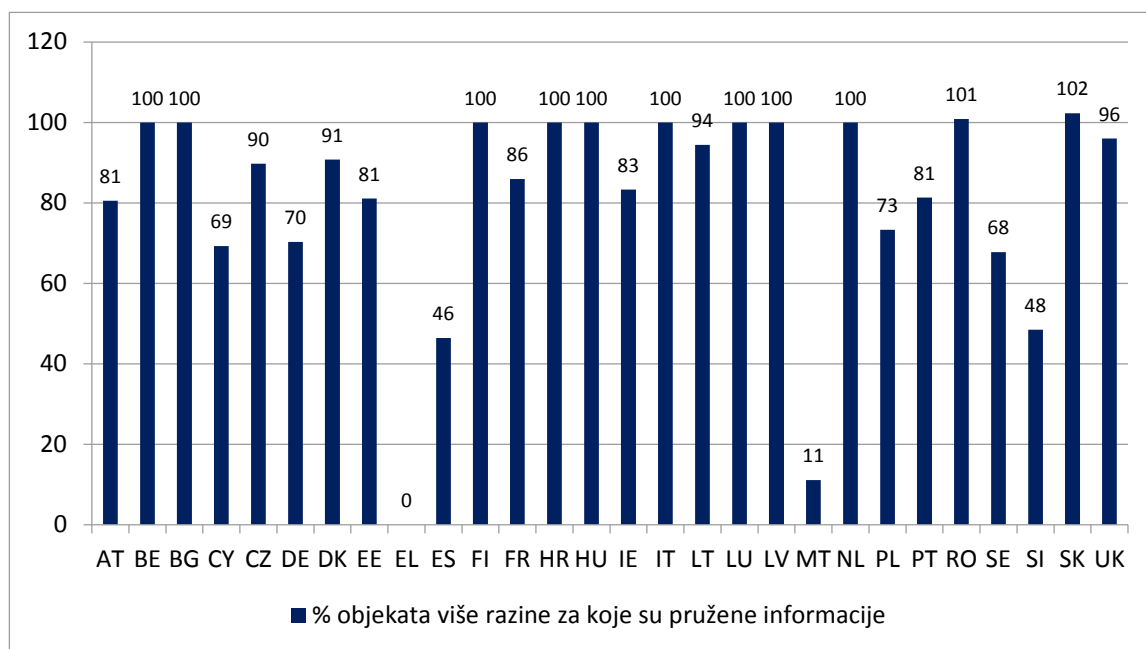
¹⁴ Ti podaci ne uključuju 187 objekata za koje su nadležna tijela odlučila da nije potreban vanjski plan u slučaju opasnosti u skladu s člankom 11. stavkom 6. Direktive Seveso II.

Razlozi navedeni za neispitivanje vanjskih planova u slučaju opasnosti mogu biti opravdani, ali znatno se razlikuju. Jedna država članica izvijestila je da se vanjski planovi u slučaju opasnosti nisu mogli ispitati jer većinu hitnih službi čine dobrovoljci, zbog čega je teško organizirati ispitivanja. Druga država članica navela je da će imati jedinstveni vanjski plan u slučaju opasnosti za cijelu zemlju koji nije specifičan za određenu lokaciju, ali iz dostavljenih informacija nije bilo jasno kako je taj plan ispitan. Nekoliko država članica nije navelo daljnje obrazloženje, a druge su navele da se stanje istražuje. Naposljetku, određene države članice obavijestile su da su objekti novi ili da su nedavno promijenili status ili su ažurirani, pa stoga ispitivanje nije bilo izvedivo u izvještajnom razdoblju.

2.2.3. Informiranje javnosti

Informacije o mjerama sigurnosti i potrebnom ponašanju u slučaju nesreće moraju se redovito pružati osobama koje može pogoditi teška nesreća bez da to moraju zatražiti. Direktivom se ne utvrđuje tko je za to odgovoran i kako se te informacije pružaju. Pet godina najdulje je razdoblje između ponavljanja tih informacija javnosti, tj. dvije godine dulje od izvještajnog razdoblja. Stoga, ako te informacije nisu pružene tijekom izvještajnog razdoblja, ne znači automatski da zahtjevi nisu ispunjeni.

Slika 5.: Informiranje za objekte više razine u razdoblju 2012. – 2014.¹⁵

Prosječno je 81 % objekata više razine pružalo informacije, a deset država članica izvijestilo je da su tijekom izvještajnog razdoblja pružene informacije za sve objekte više razine. To je smanjenje u usporedbi s 87 % u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali kako je prethodno navedeno, iz toga se ne može zaključiti da zahtjevi nisu ispunjeni.

Većina država članica navela je da se te informacije pružaju u obliku letaka, uz koje se upotrebljavaju i druga sredstva komunikacije (npr. *web*-mjesto, javni sastanci). Pet država članica izvijestilo je da se informacije objavljuju samo na internetu, pa je moguće

¹⁵ Određene vrijednosti veće su od 100 % zbog varijacija broja objekata tijekom izvještajnog razdoblja.

da ne dopiru do svih osoba koje može pogoditi nesreća. Iako neke od tih država članica na zahtjev pružaju informacije i nadležnim tijelima ili u prostorima operatora, to možda nije u skladu s načelom „bez da to moraju tražiti”. Važno je napomenuti i da u slučaju nesreće sve veći broj država članica upotrebljava mobilna rješenja, kao što su aplikacije za upozorenja, SMS-poruke ili društveni mediji, kako bi upozorile sve osobe na pogođenom području i dale im informacije o potrebnom sigurnom ponašanju.

Razlozi koji su navedeni za nepružanje informacija znatno su se razlikovali, npr. nedostatak dostupnih informacija; informacije su pružene prije trenutnog izvještajnog razdoblja i otada nije bilo potrebno ažuriranje; određeni su objekti novi ili su postali objekti više razine tek pred kraj izvještajnog razdoblja pa su se informacije pripremale. Određene države članice navele su da imaju objekte kod kojih se ne javljaju rizici izvan lokacije objekta. Nekoliko država članica navelo je da su postale svjesne stanja zbog izvješćivanja i da će to dodatno istražiti.

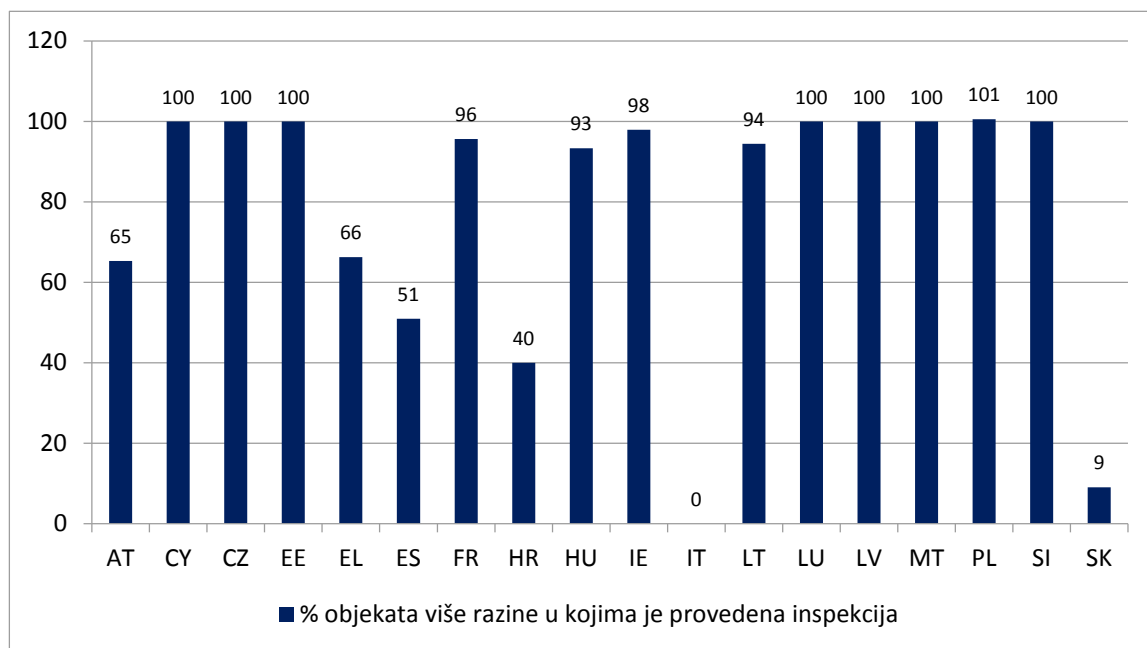
2.3. Inspekcijski nadzor

Direktivom Seveso II od država članica zahtijeva se da uspostave sustav inspekcijskog nadzora i program inspekcijskog nadzora za sve objekte. U objektima više razine inspekcijski nadzor provodi se svakih dvanaest mjeseci, osim ako se primjenjuje sustavno ocjenjivanje. Deset država članica izvijestilo je da primjenjuju takav sustav.

Na slici 6. prikazano je stanje država članica u kojima nema sustavnog ocjenjivanja¹⁶, tj. u kojima se u objektima više razine inspekcijski nadzor mora provoditi jednom godišnje. Iako je 12 od 18 država članica doseglo ili gotovo doseglo cilj, u određenim državama članicama postoje znatni nedostaci. Oni se mogu objasniti: proračunskim ili organizacijskim ograničenjima, nedostatkom relevantnih informacija koje pružaju nadležna regionalna tijela, primjenom mješovitog sustava u okviru kojega bi objekti u načelu podlijegali godišnjim inspekcijama (stoga su uključeni u sliku 6.), ali tijela mogu smanjiti učestalost na svakih 18 mjeseci.

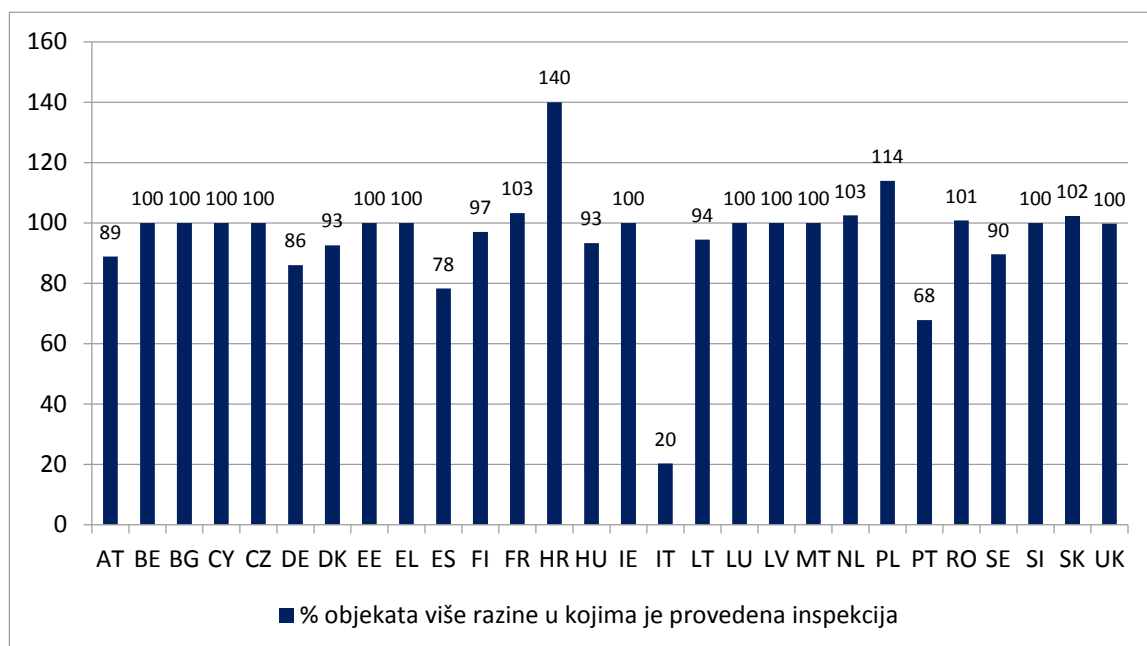
¹⁶ Određene države članice izvijestile su o primjeni mješovitog sustava, npr. ovisno o regionalnom pristupu. Za potrebe ovog izvješća smatralo se da te države članice primjenjuju sustavno ocjenjivanje.

Slika 6.: Godišnji inspekcijski nadzor objekata više razine u razdoblju 2012. – 2014. u državama članicama bez sustavnog ocjenjivanja¹⁵

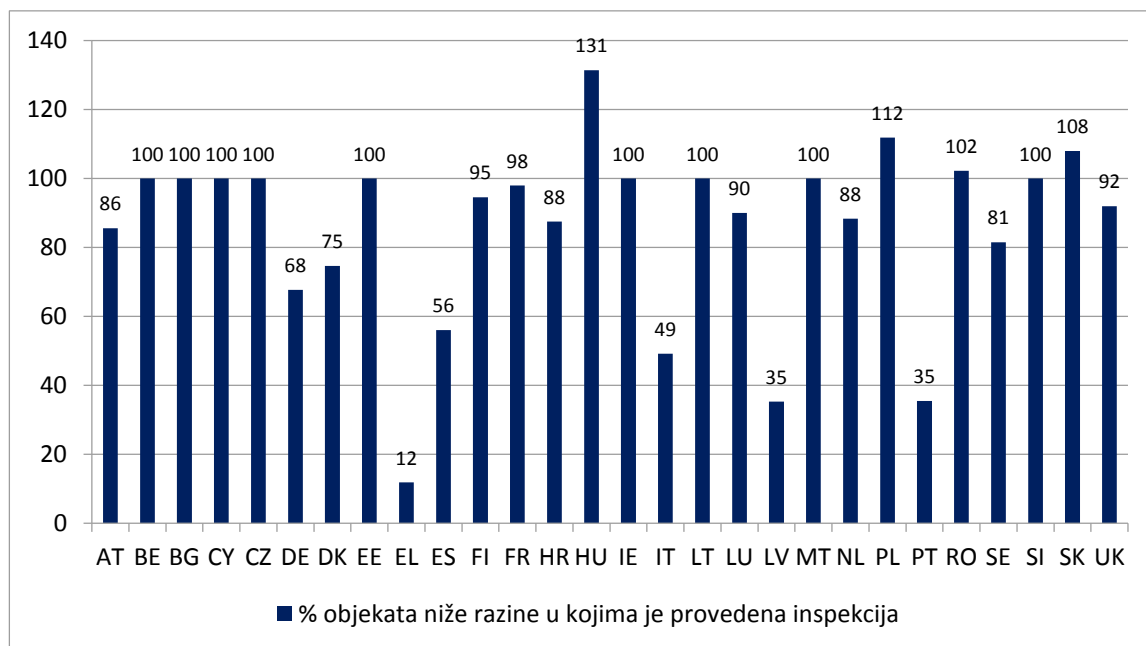
Kako je prikazano na slici 7., ukupno je u 86 % objekata više razine najmanje jednom tijekom izvještajnog razdoblja proveden inspekcijski nadzor. Iako se iz slike 6. može zaključiti da određene države članice imaju poteškoća s ostvarivanjem svojih godišnjih ciljeva, iz slike 7., koja uključuje i države članice koje primjenjuju sustavno ocjenjivanje, može se zaključiti da se u većini država članica u objektima više razine inspekcijski nadzor provodi barem u redovitim vremenskim razmacima. Nadalje, to je napredak u odnosu na ranija izvještajna razdoblja (2006. – 2008.: 66 %, 2009. – 2011.: 65 %).

Slika 7.: Inspekcijski nadzor objekata više razine najmanje jednom u razdoblju 2012. – 2014.¹⁵

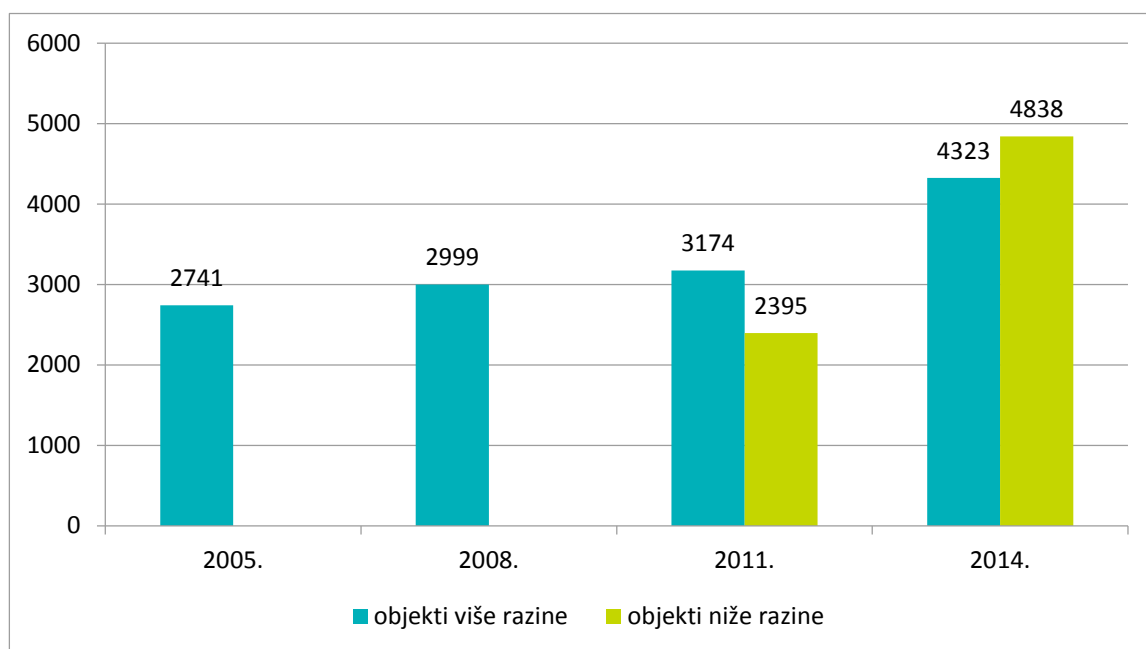
Direktiva Seveso II ne uključuje zahtjev učestalosti za inspekcijski nadzor objekata niže razine. Sve su države članice izvijestile da su tijekom izvještajnog razdoblja provodile inspekcijski nadzor i u objektima niže razine. Međutim, sa 77 % ukupna stopa inspekcijskog nadzora niža je od stope za objekte više razine. Države članice nisu navele razloge niskih stopa inspekcijskog nadzora u objektima niže razine, ali može se pretpostaviti da su slični razlozima koji su navedeni za objekte više razine. S pozitivne strane, to je znatan napredak u odnosu na 42 % objekata u kojima je u prethodnom izvještajnom razdoblju, 2009. – 2011., proveden inspekcijski nadzor.

Slika 8.: Inspekcijski nadzor objekata niže razine najmanje jednom u razdoblju 2012. – 2014.¹⁵

Iako je ostvaren znatan napredak u odnosu na ranija izvještajna razdoblja te se broj inspekcija povećava (slika 9.), stanje inspekcijskog nadzora još uvijek nije potpuno zadovoljavajuće u nekoliko država članica. Međutim, može se pretpostaviti da je uočena stopa usklađenosti objekata sa zahtjevima Direktive Seveso II djelomično posljedica strogog sustava inspekcijskog nadzora koji se zahtijeva Direktivom.

Slika 9.: Razvoj broja prijavljenih inspeksijskih nadzora

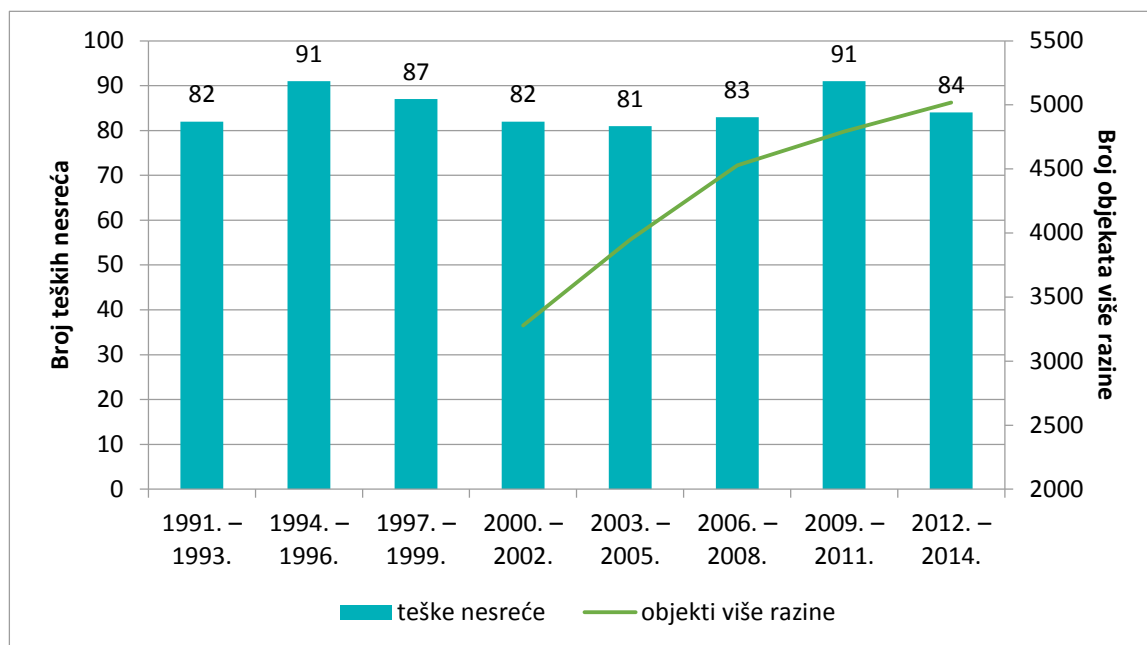
Kako bi se stanje dodatno poboljšalo, Direktivom Seveso III uvedeni su jasniji zahtjevi za inspeksijski nadzor kojima se, među ostalim, uspostavljaju rokovi i za objekte niže razine (najmanje jednom u tri godine), pojašnjavaju odredbe o planovima inspeksijskog nadzora i sustavnim ocjenjivanjima te obveza izvanrednih inspekcija, npr. nakon ozbiljnih pritužbi ili jedva izbjegnutih nesreća¹⁷.

3. STATISTIČKI PODACI O TEŠKIM NESREĆAMA DOBIVENI IZ BAZE eMARS

Broj teških nesreća jedan je od ključnih pokazatelja kojim se mjeri učinkovitost Direktive Seveso II i njezin cilj sprečavanja velikih nesreća. Međutim, taj broj sam po sebi nije značajan jer se mora uzeti u obzir da i drugi čimbenici utječu na procjenu, npr. sve veći broj objekata ili učinak nesreća (na zdravlje, okoliš, gospodarstvo). Osobito mala količina podataka dostupna je o posljednjem čimbeniku, što ograničava mogućnost procjene stanja. Naposljetku, donošenje valjanih zaključaka onemogućuje relativno mali broj usporedivih nesreća sa sličnim uzrocima i učincima.

¹⁷ Jedva izbjegnute nesreće uključuju, na primjer, teške sigurnosne incidente koji naposljetku nisu doveli do nesreće jer je stanje stavljeno pod kontrolu.

Slika 10.: Broj teških nesreća koje ispunjavaju barem jedan kriterij iz Priloga VI. u razdoblju 2000. – 2014.¹⁸

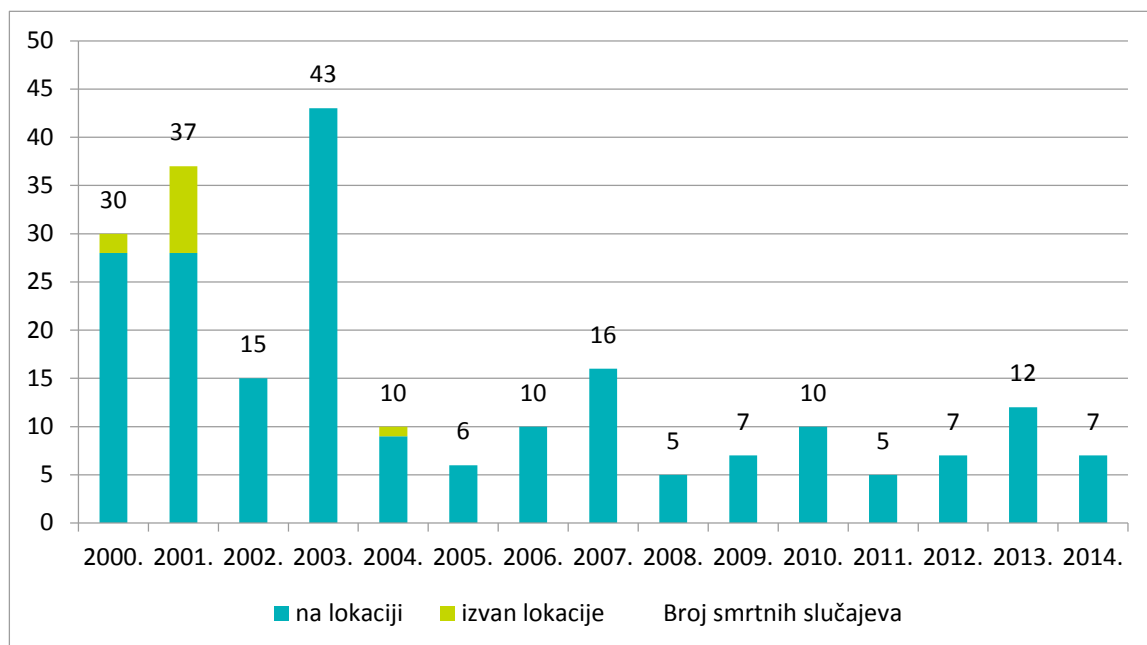

Između 2000. i 2014. u bazu podataka eMARS prijavljeno je ukupno 490 nesreća. Od toga je 421 nesreća bila teška i ispunjavala najmanje jedan kriterij iz Priloga VI.¹⁹ Direktivi Seveso II. To znači da se godišnje prosječno dogodi 30 teških nesreća. Približno 70 % teških nesreća dogodilo se u objektima više razine. Kako se može vidjeti na slici 10., ukupan broj teških nesreća i dalje je relativno stabilan unatoč povećanju broja lokacija obuhvaćenih Direktivom Seveso II. Osim toga, iz slike 11. može se zaključiti da se broj smrtnih slučajeva smanjio od 2000., što upućuje na to da se učinak nesreća možda smanjuje. Osobito je ohrabrujuće da 2004. nije prijavljen nijedan smrtni slučaj izvan lokacija objekata.

¹⁸ Na ovom su grafikonu prikazani samo objekti više razine jer je broj objekata niže razine dostupan tek od izvještajnog razdoblja 2009. – 2011., kako je već objašnjeno u ovom izvješću. Međutim, može se pretpostaviti da se uključivanjem objekata niže razine ne bi promijenila cjelokupna slika jer je povećanje broja objekata niže i više razine tijekom godina velikim dijelom bilo slično. Nisu dostupni pouzdani statistički podaci za razdoblje prije 1991.

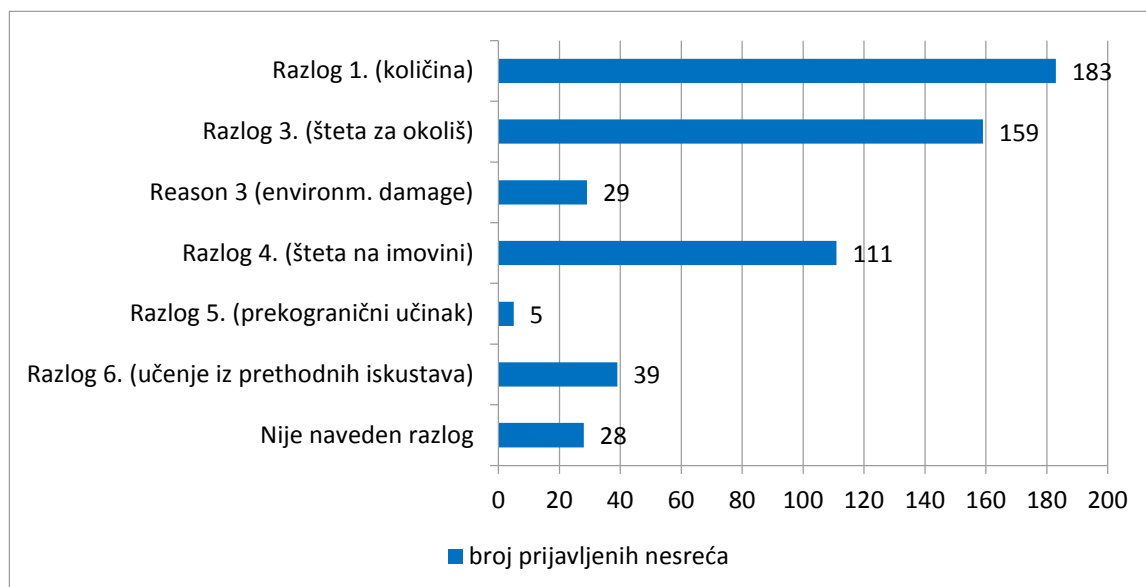
¹⁹ Radi uredničkog pojednostavnjenja, u ovom se poglavlju izraz „teške nesreće” odnosi na 421 nesreću za koju je prijavljeno da ispunjava najmanje jedan kriterij iz Priloga VI. Za ostale prijavljene nesreće nije jednostavno utvrditi radi li se o teškim nesrećama ili drugim vrstama nesreća koje su prijavljene na dobrovoljnoj osnovi, npr. u svrhu učenja iz prethodnih iskustava.

Slika 11.: Broj smrtnih slučajeva na lokacijama i izvan lokacija u razdoblju 2000. – 2014.

Razlozi prijavljivanja teških nesreća nisu se znatno promijenili tijekom godina. Među opasnim pojavama koje su se javile u prijavljenim nesrećama, čini se da je najčešće oslobađanje otrovnih spojeva. To je u korelaciji s činjenicom da većina nesreća uključuje otrovne kemikalije i/ili otrovne tvari. Ako se uzme u obzir i broj objekata, iz prikupljenih podataka proizlazi da su sektori petrokemijske rafinerije i rafinerije nafte najviše skloni teškim nesrećama.

Slika 12.: Razlozi prijavljivanja teških nesreća u bazu eMARS za razdoblje 2000. – 2014.^{20 21}

U bazu podataka eMARS uključene su ograničene informacije o socijalnim i gospodarskim posljedicama (npr. izgubljena imovina, šteta za okoliš, gubitak radnih mjesta, gubitak ugleda, dugoročni učinak na susjedstvo). Samo za 124 od 490 prijavljenih nesreća u određenoj su mjeri uključeni takvi podaci. To je obično ograničeno na neposredni učinak (npr. osigurane gubitke), a ne uzimaju se u obzir širi ili dugoročni učinci (npr. gubitak radnih mjesta, šteta za okoliš). Detaljnije informacije o socijalnim i gospodarskim posljedicama javno su dostupne samo za mali broj iznimnih teških nesreća. Služba *Health and Safety Executive* Ujedinjene Kraljevine razvila je metodologiju za izradu modela gospodarskih posljedica za određene učinke teške nesreće²². Iako su iz nje isključeni određeni važni učinci (uključujući štetu za okoliš), primjenom ovog pristupa na Europsku uniju može se zaključiti da godišnji učinak iznosi približno nekoliko milijardi eura. Iako bi bolje znanje o socijalnim i gospodarskim posljedicama bilo korisno za bolje razumijevanje učinka i koristi zakonodavnog okvira, za sustavnije prikupljanje tih informacija bilo bi potrebno uložiti znatan trud.

²⁰ Zbroj razloga veći je od ukupnog broja prijavljenih nesreća jer nesreća može nastati iz više razloga.

²¹ Kriteriji na kojima se temelje razlozi mogu se sažeti na sljedeći način:

- Razlog 1.: Uključene tvari: više od 5 % količine iz stupca 3. Priloga I.,
- Razlog 2.: Ozljeda osoba: 1 smrtni slučaj ili njih više, 6 ili više ozljeda zbog kojih je potrebna hospitalizacija itd.,
- Razlog 3.: Neposredna šteta za okoliš (u skladu s Prilogom VI.),
- Razlog 4.: Šteta na imovini: na lokaciji > 2 milijuna eura, izvan lokacije > 0,5 milijuna eura,
- Razlog 5.: Prekogranična šteta: prekogranične nesreće,
- Razlog 6.: Zanimljivo radi učenja iz prethodnih iskustava.

²² <http://www.hse.gov.uk/research/rrhtm/rr1055.htm>

4. ZAKLJUČCI I DALJNJI KORACI

Uzimajući u obzir vrlo visoku stopu industrijalizacije u Europskoj uniji, Direktiva Seveso II pridonijela je maloj učestalosti teških nesreća. Direktivu se općenito smatra referentnim mjerilom za politiku industrijskih nesreća i uzor je za zakonodavstvo u mnogim zemljama diljem svijeta.

Prethodno opisanom analizom potvrđuje se da Direktiva Seveso II ispravno djeluje. Praktična primjena i provedba Direktive Seveso II dodatno se poboljšala u većini područja, a osobito industrijski subjekti u velikoj mjeri ispunjavaju zahtjeve za izvješća o sigurnosti i unutarnje planove u slučaju opasnosti. Međutim, kako je već uočeno za prethodna izvještajna razdoblja, u malom broju država članica u određenim su područjima potrebni dodatni naponi. To se osobito odnosi na razvoj i ispitivanje vanjskih planova u slučaju opasnosti, informiranje javnosti te inspekcijski nadzor. Međutim, iako su ti nedostaci možda povećali rizik, ne postoje dokazi da je to već dovelo do više stope teških nesreća u tim državama članicama.

Unatoč povećanju broja objekata obuhvaćenih Direktivom Seveso II, ukupan je broj teških nesreća u jednoj godini ostao stabilan na približno 30 nesreća godišnje i postoje naznake o tome da se njihov učinak smanjuje.

Komisija je nalaze koji obuhvaćaju prethodno izvještajno razdoblje uzela u obzir u pregledu Direktive Seveso II, što je dovelo do donošenja Direktive Seveso III. Novom se Direktivom poboljšava pravo javnosti na primjerenu informiranost, a određene se odredbe primjenjuju i na objekte niže razine. Ona uključuje detaljna pravila kojima se jamči primjereno savjetovanje s javnosti o pojedinačnim projektima i uvodi strože odredbe o inspekcijskom nadzoru. Stoga se očekuje da će usklađenost s Direktivom Seveso III pridonijeti potrebnim poboljšanjima istaknutima u ovom izvješću.

Komisija će pomno pratiti napredak tih pitanja i nastaviti pomagati državama članicama da dodatno poboljšaju svoju razinu učinkovitosti različitim aktivnostima potpore i, prema potrebi, mjerama izvršenja.

Komisija će nastaviti raditi i na pojednostavnjenju procesa izvješćivanja, čime će se smanjiti administrativno opterećenje te poboljšati relevantnost i kvaliteta podataka dobivenih iz izvješća. Kako bi to ostvarila, pregledat će i sustave praćenja radi razvoja pokazatelja za bolje praćenje provedbe i za procjenu učinkovitosti Direktive Seveso III.